

Prof. dr hab. Jan Blecharz
Zakład Psychologii
Instytut Nauk Społecznych
Wydział Wychowania Fizycznego
Akademia Kultury Fizycznej im. Bronisława Czecha w Krakowie

Recenzja osiągnięcia naukowego, dorobku naukowego oraz działalności dydaktycznej i organizacyjnej dr Dąmmary Budnik-Przybylskiej w związku z wnioskiem z dnia 15 VII 2024 Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego jako podmiotu habilitującego, wybranego do przeprowadzenia postępowania za pośrednictwem Rady Doskonałości Naukowej, o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania Jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie Nauk Społecznych w dyscyplinie Psychologia.

W niniejszej recenzji będę się posługiwał się kryteriami wyznaczonymi przez art. 219 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”, mając za podstawę wszelkie dostarczone mi dokumenty i publikacje na czele z Autoreferatem.

I. Sylwetka Habilitantki

1997-2002: studia na kierunku psychologia, Instytut Psychologii, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Gdański. Zakończone magisterium przygotowanym pod kierunkiem prof. dr hab. Mieczysława Płopy: *Jakość związku małżeńskiego w świetle badań 16- czynnikowym kwestionariuszem osobowości Cattella.*

2002- 2005, studia licencjackie na Uniwersytecie Gdańskim, Wydziale Nauk Społecznych na kierunku *Edukacja niepełnosprawnych intelektualnie z terapią indywidualną*

2003-20008. Studia doktoranckie na Uniwersytecie Gdańskim, uzyskanie stopnia doktora Nauk Humanistycznych w zakresie Psychologii - 26.06. 2008 roku, na podstawie rozprawy doktorskiej: *Charakterystyka psychologiczna osób uprawiających karate.* Promotor pracy: prof. dr hab. Mieczysław Płopa.

2004-2006. Studia podyplomowe *Doradztwo zawodowe* - w Kaszubsko-Pomorskiej Szkole Wyższej w Wejherowie

2008-2009. Studia podyplomowe *Psychologia sportu* na Uniwersytecie Gdańskim.

Edukacja Habilitantki obejmuje spory zakres wiedzy i umiejętności merytorycznych oraz praktycznych, które tworzą bardzo dobrą podstawę do produktywnej działalności naukowej (i skutecznych działań praktycznych w dziedzinie sportu).

II. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych

Od września 2008, Habilitantka jest zatrudniona w Instytucie Psychologii, w Zakładzie Psychologii Sportu, aktualnie jako adiunktka, pełni ponadto funkcję Zastępczyni kierownika studiów podyplomowych *Psychologia Sportu*.

Od października 2023 prowadzi zajęcia z psychologii w na macierzystym uniwersytecie oraz w innych uczelniach.

III. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.)

Tytuł osiągnięcia: „Rola wyobrażeń w procesie oddziaływań psychologicznych w sporcie”.

Habilitantka deklaruje: „Za moje najważniejsze osiągnięcie naukowe uznaję prace wchodzące w cykl powiązanych ze sobą artykułów dotyczących zagadnienia wyobrażeń w sporcie. Osiągnięcie to zatytułowałam: *Rola wyobrażeń w procesie oddziaływań psychologicznych w sporcie*. Moje dodatkowe osiągnięcie naukowe nazwałam: *Interwencje dotyczące treningu mentalnego*. Prace wchodzące w jego skład dotyczą praktycznego zastosowania treningu mentalnego.” (Autoreferat, s.3).

W pierwszym, głównym obszarze osiągnięć Habilitantki *Rola wyobrażeń w procesie oddziaływań psychologicznych w sporcie* znajduje się dziewięć artykułów do tyczących trzech obszarów problemowych:

po pierwsze jest to „Wielowymiarowy pomiar wyobrażeń. Kwestionariusze wyobrażeń - Komponent: „umiejętność wyobrażeń”¹, czego dotyczą artykuły 1 i 2 (Budnik-Przybylska, Karasiewicz, Morris, & Watt, 2014; Budnik-Przybylska, 2014);

po drugie: „Różnice indywidualne związane z wyobrazeniami w sporcie. Korelaty i predyktory wyobrażeń w sporcie. – komponent „kto” oraz „dlaczego”. Relacje z badań przedstawione w artykułach: Budnik-Przybylska, Kaźmierczak, Przybylski, & Bertollo, 2019; Budnik-Przybylska, Kuchta, 2020; Budnik-Przybylska, Kaźmierczak, Karasiewicz & Bertollo, 2021; Budnik-Przybylska, Huzarska & Karasiewicz;

po trzecie: „Psychofizjologia wyobrażeń w sporcie – komponent „kto” i „jak”. Artykuły Budnik-Przybylska, Kastrau, Jasik, Kaźmierczak, Doliński, Syty, & Bertollo (2021). Budnik-Przybylska, Syty,

¹ Sformułowanie niezręczne, lepsze byłoby: „dokonywania wyobrażeń” lub nawet „wyobrażania sobie” (wtedy z określeniem, czego dotyczą omawiane wyobrażenia)..

Kaźmierczak, Łabuda, Doliński, Kastrau & Bertollo, 2023; Budnik-Przybylska, Syty, Kaźmierczak, Przybylski, Doliński, Łabuda & Bertollo, 2024.

Warto podkreślić, że tłem osiągnięć Habilitantki jest całość Jej aktywności zawodowej: naukowej i organizacyjnej. Habilitantka opublikowała ponad 50 prac naukowych, co obejmuje artykuły w czasopismach naukowych, rozdziały w książkach oraz redakcję monografii naukowej. Aktywnie uczestniczyła w ponad sześćdziesięciu konferencjach naukowych polskich i zagranicznych. W dziewięciu prowadziła prace organizacyjne, także w znaczącej dla środowiska polskich psychologów konferencji z cyklu *Praktyczna Psychologia Sportu*, jako przewodnicząca komitetu naukowego.

Przejdę do uwag na temat poszczególnych kwestii i badań raportowanych w Osiągnięciu.

Prezentacja wyników badań uporządkowanych w trzy grupy zagadnień, poprzedzona jest w Autoreferacie definicjami wyobrażeń („to wielozmysłowa mentalna reprezentacja obrazów działań (lub przedmiotów i sytuacji), bez rzeczywistego doświadczania”, *Autoreferat*, s.4), odróżnieniem ich jako zdolności i jako specyficznego sposobu funkcjonowania, mającego istotne skutki. Te stwierdzenia pochodzą od czołowych teoretyków zajmujących się wyobrazeniami, Morrisa, Kosslyna oraz innych. Habilitantka odwołuje się także do swoich doświadczeń z wykorzystaniem treningu wyobrazeniowego w pracy psychologicznej ze sportowcami.

To, jak mogę nazwać, „wprowadzenie teoretyczne” jest bardzo zwarte, liczy około dwóch stron i wieńczy je przedstawiony na ryc. 1 „Zrewidowany model stosowania wyobrażeń” (Cumming i Williams, 2012, 2013). Ta część tekstu dobrze relacjonuje warstwę opisową badanego procesu, chociaż ją sprowadza do poziomu doświadczenia jednostki, lakonicznie komentuje możliwe wyjaśnienia. Definicja wskazuje na to, że wyobrażenia są rodzajem reprezentacji, związanymi z określonymi zdolnościami. Nie odwołuje się bezpośrednio do stojących za nimi procesów. Różnicuje jednak zdolności i moment ich wykorzystania czyli „użycia”: Cytuję: *Umiejętność „oznacza zdolność jednostki do tworzenia obrazów/wyobrażeń i co jest najczęściej oceniane w kontekście umiejętności generowania, używania zmysłów i emocji” (Watt i in., 2002, s. 1), natomiast użycie jest to „sposób, w jaki ludzie wyobrażają siebie w aspektach, które prowadzą do uczenia się i rozwijania umiejętności oraz mogą ułatwiać wykonywanie tych umiejętności. Zwykle ocenia się je w odniesieniu do właściwości poznawczych i motywacyjnych” (Watt i in. 2002, s. 1).*” (Autoreferat s. 4 lub 5 spr). „Użycie” czy też zastosowanie zdolności jednostki do dokonywania wyobrażeń jest momentem kluczowym treningu mentalnego. Na tym teoretycznym tle Habilitantka określa swoje cele badawcze: *Moje zainteresowanie badawcze związane było głównie z tym, czy wyobrażenia można zmierzyć w sposób wystandaryzowany w polskich warunkach oraz jakie są czynniki osobowe związane z*

umiejętnością wyobrażeń i jej wykorzystywaniem. (Autoreferat, s. 5). Stwierdzając, że najważniejsze w tym obszarze są dwa modele, Autorka deklaruje wykorzystanie głównie najnowszego, jest to „Zrewidowany model stosowania wyobrażeń” (Cumming i Williams, 2012, 2013), przedstawiony także w formie graficznej.

Szczegółowa uwaga jest konieczna w odniesieniu do przymiotnika „osobowy”, który zgodnie ze swym znaczeniem odnosi się do osoby, jednostki, podmiotu, do danego indywiduum. W moim odbiorze badań zaliczonych jako zbiór do Osiągnięcia nr 1, to określenie jest nieadekwatne, powinno być „osobowościowy”. Nie dostrzegam w badaniach pomiarów ani koncepcji związanych z określeniem „osobowy”. Wyjątkowa zwięzłość tego „wprowadzenia teoretycznego” obliuguje przecież do większej precyzji, podobnie – warstwa teoretyczna Autoreferatu.

Komentarza wymaga następujący fragment „wprowadzenia teoretycznego”: *jest jednym z najbardziej wszechstronnych modeli. W modelu tym zachowane są pojęcia "gdzie", "kiedy" i "dlaczego" osoby używają wyobrażeń, a rozszerzony został o składniki "kto", "co" i "jak". Komponent „kto”- oznacza cechy jednostki, która stosuje/wykorzystuje wyobrażenia, Komponent "co" odnosi się do treści wyobrażeń, natomiast komponent „jak” oznacza w jaki sposób są one używane. Moje badania dotyczą rozszerzenia aspektów „kto”, „dlaczego”, „jak” oraz „umiejętność wyobrażeń”. W dalszej części autoreferatu będę głównie odnosić się do modelu RAMDIU, który w formie graficznej zaprezentowałam na Rys. 1. Na tym samym rysunku prezentuję również, które artykuły rozwijają poszczególne aspekty tego modelu* (Autoreferat, s.5).

Komentując treści teoretyczne mogę stwierdzić, że wyjątkowo krótkie wprowadzenie teoretyczne jest jednak - reasumując - trafne i dobrze zredagowane (wyjąwszy wspomniane potknięcie terminologiczne), wskazuje bowiem na główne kategorie pytań badawczych, jakie z każdej koncepcji psychologicznej wynikają i definiują jej najważniejsze oraz najogólniejsze cele. Skupiają się one wokół pytania „dlaczego” oraz pytania o wszelkie determinanty badanego zjawiska. W przypadku problematyki wyobrażeń, Habilitantka obrała podejście teoretyczne, w którym kwestie: "gdzie?", "kiedy?" i "dlaczego?" ludzie używają wyobrażeń, uzupełnione jest o pytania: "kto?", "co?" i "jak?" to czynił. W tak krótkim sformułowaniu, instrumentarium teoretyczne wydaje się wybrane adekwatnie, ale też jest niepełne, pozbawione komentarzy, zbyt lakoniczne, przede wszystkim dlatego, że nie ma tutaj odniesienia do mechanizmów, funkcji, rozwoju omawianego zjawiska. Jednakże treści teoretyczne są w poszczególnych publikacjach obecne w wersjach skrótowych, tak jak to zazwyczaj ma miejsce w artykułach empirycznych.

Pierwsza część autoreferatu relacjonująca publikacje (badania) dotyczy metody, jest zatytułowana: „Wielowymiarowy pomiar wyobrażeń. Kwestionariusze wyobrażeń - Komponent: „umiejętność wyobrażeń”. Relacjonowane są tutaj badania przedstawione w dwóch tekstach: Budnik-Przybylska, Karasiewicz, Morris & Watt, 2014; Budnik-Przybylska, 2014.

Pierwszy obszar pracy badawczej Habilitantki przedstawionej jako „Osiągnięcie” dotyczył wyobrażeń w sporcie i miał za przedmiot metody badającej zdolności do praktykowania wyobrażeń. Była to najpierw adaptacja metody opracowanej i używanej, a kolejno - konstrukcja własnego narzędzia. Przedstawiają to artykuły: Budnik-Przybylska, Karasiewicz, Morris & Watt, 2014; Budnik-Przybylska, 2014

Habilitantka nawiązała współpracę z prof. T. Morrisem z Australii, osobą znaczącą pośród badaczy wyobrażeń w sporcie. To doprowadziło do opracowania polskiej adaptacji Kwestionariusza Umiejętności Tworzenia Wyobrażeń w Sporcie (Sport Imagery Ability Measure, SIAM) we współautorstwie z dr A. Watterem z Australii oraz dr K. Karasiewiczem z Uniwersytetu Gdańskiego (SPR!). Określono podstawowe parametry polskiej wersji kwestionariusza (Budnik-Przybylska, Karasiewicz, Morris, & Watt, 2014).

W badaniu wzięli udział polscy sportowcy różnych dyscyplin i o zróżnicowanym poziomie osiągnięć. (N = 316, 163 mężczyzn, 153 kobiet). Wyniki wykazały odpowiednią rzetelność i trafność polskiej wersji SIAM Morrisa. Określono różnice w zdolnościach wyobrazeniowych sportowców, w odniesieniu do poziomu sportowego, płci i wieku. Od strony struktury polska wersja SIAM to dwanaście skal: żywość wyobrażenia, kontrola, łatwość z jaką zawodnik wytworzył wyobrażenia, szybkość stworzenia wyobrażenia, czas jego trwania, doświadczanie emocji oraz z uwzględnieniem sześciu zmysłów – wzrok, słuch, węch, smak, dotyk i odczucia kinestetyczne. W sytuacji poprzedzającej badanie jednostka wyobraża sobie sytuacje związane ze sportem i do nich odnosi swe odpowiedzi.

Kwestionariusz SIAM został wykorzystany w późniejszym badaniu oraz interwencji:². Następnie był wykorzystany w badaniach związanych z psychofizjologią wyobrażeń (Budnik-Przybylska, Huzarska & Karasiewicz (2022); Budnik-Przybylska, Syty, Kaźmierczak, Łabuda, Doliński, Kastrau & Bertollo (2023); Budnik-Przybylska, Syty, Kaźmierczak, Przybylski, Doliński, Łabuda & Bertollo (2024).) i prezentowany na konferencji: (Watt, Ruiz, Budnik Przybylska, & Morris, 2014).

Badania nad adaptacją SIAM oraz innymi technikami diagnostycznymi w dziedzinie empirii dotyczącej wyobrażeń i wyobrażania sobie, stały się podstawą autorskiego narzędzia do pomiaru wyobrażeń w sporcie oraz wykorzystywania wyobrażeń w codzienności - powstał Kwestionariusz Wyobraźni w Sporcie (KWS). Celem konstrukcji nowego narzędzia była metoda łącząca pomiar umiejętności tworzenia wyobrażeń (Habilitantka doprecyzowuje: *ability*)³ oraz ich używania. Pomiar

² Stępnia, M., & Budnik-Przybylska, D. (2017). Introduction to imagery training in working with swimmers by using the Sports Imagery Ability Measure (SIAM). *Journal of Education, Health and Sport*, 7(8), 664-683. DOI: 10.5281/zenodo.890476 (ten artykuł nie widnieje na zestawieniu prac zaliczonych o osiągnięcia – J.B.)

³ W literaturze przedmiotu, w podręcznikach, a szczególnie zaś w pracach na temat zdolności *ability* jest w Polsce konsekwentnie przekładane jako zdolności

wyobrażeń miał być związany z konkretnym wydarzeniem z zawodów wysokiej rangi (wyobrażenia sytuacyjne), jak również z ich wykorzystaniem w codziennym życiu (wyobrażenia ogólne). W badaniu brało udział pięciuset ośmiu polskich sportowców w wieku od 12 do 57 lat na różnych poziomach sportowych i rekrutujących się z różnych dyscyplin sportowych. Konstrukcja tego narzędzia i przewidziane przez psychometrię badania i współczynniki (Budnik-Przybylska, 2014) wykazały dobrą stabilność i spójność wewnętrzną w okresie 3 tygodni. Konfirmacyjna analiza czynnikowa prowadziła do wniosku, że 7-czynnikowa struktura KWS wykazuje akceptowalne wskaźniki dopasowania modelu. Trafność zbieżna została poparta badaniem związków między podskalami KWS a SIAM w polskiej adaptacji. Ponadto zbadano różnice w zdolnościach wyobrażeniowych sportowców na różnych poziomach sportowych oraz w odniesieniu zarówno do płci, jak i wieku. Otrzymane wyniki potwierdziły rzetelność i trafność KWS. Kwestionariusz to wielowymiarowe narzędzie, zawiera siedem kategorii: Odczucia fizjologiczne (dostrzegalne zmiany fizjologiczne w funkcjonowaniu ciała), Modalność (używanie różnych modalności sensorycznych poza zmysłem wzroku), Łatwość/Kontrola (łatwość tworzenia wyobrażeń, kontrola nad sytuacjami generowanymi w wyobraźni), Perspektywa (umiejętność przyjmowania różnych perspektyw), Afirmacje (przyjęcie pozytywnej, pewnej siebie postawy podczas wyobrażeń), Wzrok (wykorzystanie zmysłu wzroku w wyobrażeniach), Skala ogólna (generalna tendencja do używania wyobraźni w sporcie).

Przed przystąpieniem do wypełnienia kwestionariusza badani proszeni są o poświęcenie 60 sekund na wyobrażenie sytuacji startu w sposób jak najbardziej realistyczny i szczegółowy, zwracając uwagę na wszystkie elementy. Następnie po zakończeniu wyobrażania odpowiadają na pytania zamieszczone w teście na skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie” a 5 „całkowicie tak”. Narzędzie to było wielokrotnie prezentowane. (M. in. - XIV FEPSAC Congress - Budnik-Przybylska, 2015).

Kolejne badania Habilitantki dotyczyły adaptacji narzędzi: MIQ-3 (Movement Imagery Questionnaire -3, Williams i in., 2012; Kwestionariusz obrazowania ruchu), SIAQ (Sport Imagery Ability Questionnaire, Williams i Cumming, 2011; Kwestionariusz umiejętności wyobraźni w sporcie), VMIQ- 2 (Vividness of Movement imagery Questionnaire-2; Roberts i in. 2008; Kwestionariusz intensywności wyobrażeń ruchu-2), AIQ-2, (The Athletic Injury Imagery Questionnaire, Sordani i in., 2000; Kwestionariusz wyobrażeń urazów sportowych) oraz SIQ-C (Sport Imagery Questionnaire for children, Hall i in, 2009; Kwestionariusz sportowej wyobraźni dla dzieci).

Opracowana została także krótka wersja KWS, której własności psychometryczne zostały przedstawione w opublikowanym artykule (Budnik Przybylska, Karasiewicz, 2024).

Ostatnie prace Habilitantki i zespołu to nowe metody pomiaru: *Kwestionariusz wyobrażeń empatycznych* (Budnik-Przybylska, Kaźmierczak, 2018), jak też *Kwestionariusz stosowania wyobrażeń w różnych perspektywach czasowych* (Budnik- Przybylska, Nędzka, Karasiewicz, 2023).

Cenna w tym zestawie metoda to polska adaptacja kwestionariusza dla dzieci SIQ-C - Kwestionariusz Sportowej Wyobraźni dla dzieci, - służący do pomiaru funkcji wyobrażeń wg koncepcji Paivio (1985). Składa się z pięciu skal: wyobrażenia poznawcze specyficzne, ogólne wyobrażenia poznawcze (CG), wyobrażenia motywacyjne specyficzne, motywacyjne wyobrażenia pobudzeniowe, motywacyjne wyobrażenia ogólne mistrzowskie (MG-M). Habilitantka ze współpracownicą określiła charakterystykę psychometryczną narzędzia oraz zbadała związki sposobu stosowania wyobrażeń z dyspozycjami temperamentalnymi (Budnik-Przybylska, Kuchta 2020).

Reasumując kwestie adaptacji i konstrukcji narzędzi niezbędnych w badaniach wyobrażeń i posługiwania się nimi w aktywności i działalności sportowej (jako pierwszy element Osiągnięcia) muszę stwierdzić, że jest to praca badawcza o charakterze podstawowym, niezbędna i wymagająca rzetelności oraz znajomości procedur badania, a następnie interpretowania wyników wypracowanych przez psychometrię. Z uwagi na nieustający proces wdrażania tego pomiaru w aktywność sportowców, wymaga zarówno precyzji, jak i kreatywności, dostarcza nowej wiedzy nieprzerwanie. Trzeba jednak zauważyć, że Autoreferat i publikacje nie podejmują wątków teoretycznych w formie rozwiniętej, wzmiankują o nich lub zawierają się w referencjach. Tym bardziej chciałbym zwrócić uwagę, że proces badawczy dotyczący wyobrażeń i wyobrażania sobie w sporcie, jaki dostrzegam w całym ciągu badań (w „Osiągnięciu”) prowadzonych, inicjowanych i naznaczonych aktywnością naukową Habilitantki konsekwentnie zmierza do wypełnienia wymagań stawianych teoretycznym podstawom badania jakiegoś zjawiska. Oto skonstruowanie metod do badania (rozmąŝnie cytowałem dane o skalach kwestionariuszowych) ujawnia strukturę wyobrażeń i towarzyszących im procesów, elementy kognitywne, „cielesne” (fizjologiczne, sensoryczne itp.), emocjonalne, motywacyjne, związane z kontrolą, z postawami i przekonaniem. Badania dotyczyły zarówno dorosłych, jak i młodszej części populacji. Ujawniają się więc składowe wyobrażenia i procesy ich generowania oraz stosowania. Pośrednio pozyskujemy również dane na temat rozwoju. To rozpoznanie struktury i procesów, fragmentów procesów rozwojowych, także pewnych elementów (aspektów) wykonawstwa tworzy i dopełnia charakterystykę badanego zjawiska i samo przez się jest też potencjałem heurystycznym wskazującym dalsze kierunki badań. Tworzy się zatem nowa wiedza o dużym potencjale rozwojowym, dla Habilitantki będąca narzędziem naukowym, a w Jej (oraz innych psychologów) działaniach praktycznych – narzędziem pragmatycznym. Perspektywa dalszych badań szczegółowych („monograficznych”), nad poszczególnymi grupami sportowców, jest otwarta i wydaje się niezbędna.

Drugi obszar pracy badawczej Habilitantki przedstawionej jako „Osiągnięcie”, to: „Różnice indywidualne związane z wyobrażeniami w sporcie. Korelaty i predyktory wyobrażeń w sporcie. –

komponent „kto” oraz „dlaczego”. Skonstruowane oraz adaptowane narzędzia były metodami zastosowanymi w badaniach ukierunkowanych na określenie determinantów doświadczania wyobrażeń i posługiwania się nimi przez sportowców,

Relacje z badań w tym obszarze przedstawione zostały w artykułach: Budnik-Przybylska, Kaźmierczak, Przybylski, & Bertollo, 2019; Budnik-Przybylska, Kuchta, 2020; Budnik-Przybylska, Kaźmierczak, Karasiewicz & Bertollo, 2021; Budnik-Przybylska, Huzarska & Karasiewicz.

Habilitantka umieszcza swe badania nad problematyką wskazaną w tytule tej partii Autoreferatu, na tle ważnych wyników badań i koncepcji z literatury przedmiotu.

Jako jedną z podstaw teoretycznych badań wybrała teorię Bussa i Plomina, prominentnych badaczy z dziedziny psychologii genetycznej, którzy określają temperament „jako zespół dziedziczonych (genetycznie zdeterminowanych) cech ujawniających się już we wczesnych okresach rozwojowych” (Autoreferat s.10-11) i stanowiących podstawą do kształtowania się i rozwoju osobowości. Strukturę temperamentu definiuje: emocjonalność (Emotionality), aktywność (Activity) i towarzyskość (Sociability), oraz skala nieśmiałości w przypadku dzieci. Bada je Kwestionariusz Temperamentu EAS-C Arnolda H. Bussa i Roberta Plomina (1984), polską adaptację opracował Włodzimierz Oniszczenko.

Przystępując do badania dzieci Habilitantka z zespołem odnieśli się do różnych koncepcji rozwojowych dotyczących natury i funkcjonowania wyobrażeń u dzieci (Piaget, Trempała)

Celem badania (Budnik-Przybylska, Kuchta, 2020), określenie związku między predyspozycjami temperamentalnymi, a stosowaniem wyobrażeń oraz ujęcie cech temperamentalnych jako predyktorów stosowania wyobrażeń u dzieci uprawiających różne dyscypliny sportowe. W badaniu wzięło udział 82 dzieci (chłopców i dziewcząt) w wieku 7-11 lat, a także 82 rodziców. Uczestnicy wypełniali Kwestionariusz Wyobraźni Sportowej dla Dzieci (SIQ-C), w polskiej adaptacji Budnik-Przybylskiej i Karasiewicza. Rodzice wypełniali Kwestionariusz Temperamentu EAS-C Arnolda H. Bussa i Roberta Plomina (1984) w polskiej adaptacji. Badania potwierdziły istotne związki między cechami temperamentu a funkcjami, jakie pełnią wyobrażenia w sporcie, a także umożliwiły wskazanie temperamentalnych predyktorów stosowania wyobrażeń w sporcie. Badanie to przyniosło odpowiedzi na pytania badawcze i cenną wiedzę w badanej kwestii.

Dzięki wynikom, dowodzącym że cechy osobowościowe mogą sprzyjać bądź hamować stosowanie wyobrażeń, Habilitantka z zespołem zrealizowała kolejne badanie (Budnik-Przybylska, Huzarska & Karasiewicz, 2022), które dotyczyło pytania, czy stosowanie wyobrażeń w codziennym życiu jest mediatorem związku pomiędzy cechami temperamentalnymi i pewnością siebie w sportach indywidualnych i zespołowych u osób dorosłych. Od strony teoretycznej badania mieszczą się w

modelu celowego używania wyobrażeń (RAMDIU, Cumming i Williams, 2013), osadzone są także w aktualnych badaniach związanych ze sformułowanym pytaniem.

Celem tego badania była analiza związku między cechami temperamentu, ogólną tendencją do stosowania wyobrażeń i pewnością siebie w sporcie, w dyscyplinach indywidualnych i zespołowych. W badaniu wzięło udział 144 sportowców w wieku 19-25 lat (75 mężczyzn i 69 kobiet) o różnym stażu treningowym i reprezentujących różne poziomy sportowe. Reprezentowali oni sporty indywidualne (73 osoby) i zespołowe (68 osób). Zastosowano: Kwestionariusz wyobraźni w sporcie, Inwentarz Pewności Siebie w Sporcie (TSCI-PL) oraz Kwestionariusz Temperamentu EAS. Okazało się, że ogólne wyobrażenia były znaczącym mediatorem między emocjonalnością a pewnością siebie i wyjaśniały 46% wariacji. Inne związki pomiędzy zmiennymi były (por. rys. 3: Wykres wyników modelu SEM oszacowanego na próbie sportowców (N=144), Autoreferat s. 15, SPR).

Habilitantka analizuje wyniki na podstawie uzyskanego modelu, dotyczące wszystkich badanych zmiennych, wskazuje, że „wzorec z całej grupy jest podobny tylko dla sportów indywidualnych” (Autoreferat s. SPR), a status zmiennej „Pewność siebie” w konfiguracji danych nie weryfikuje całkowicie sformułowanej hipotezy.

Emocjonalność miała bezpośredni negatywny związek z pewnością siebie, jak i z ogólną zdolnością wyobrażeń. Negatywne oddziaływanie na pewność siebie prawdopodobnie równocześnie zmniejszało ogólne wykorzystanie wyobrażeń, które mogłyby być narzędziem do budowania pewności siebie (Cumming i Williams, 2013; Munroe-Chandler i in., 2007; Cumming i Eaves, 2018). Ponadto aktywność i towarzyskość nie promowały bezpośrednio pewności siebie, ale bezpośrednio oddziaływały na ogólne wyobrażenia, które z kolei pozytywnie połączone były z pewnością siebie.

Okazało się, że istniał jednak marginalnie znaczący pozytywny bezpośredni efekt między aktywnością i towarzyskością a pewnością siebie. Wymiary temperamentu nie oddziaływały na ogólną wyobraźnię w analizowanej grupie sportów zespołowych. Złożoność wyników stymuluje Habilitantkę do projektowania dalszych badań w tym zakresie, do podjęcia podłużnych badań, jakkolwiek uzyskane wyniki są ważne merytorycznie i mają potencjał aplikacyjny.

Badania nad osobowościowymi predyktorami obrażeń w tańcu przeprowadzano przy współpracy z prof. Maurizio Bertollo (Budnik-Przybylska, Kaźmierczak, Przybylski & Bertollo, 2019). Wzięto pod uwagę, że w modelu Wielkiej Piątki Costy i McCrae (1999) wyobraźnia jest jednym ze składników otwartości na doświadczenie postawiono zatem hipotezę, że ta cecha (i inne, które) będą prawdopodobnie predyktorami wytwarzania i stosowania wyobrażeń w sporcie.

Otwartość na doświadczenie w ujęciu pięcioczynnikowej teorii osobowości, jest związana z wyobrażonymi doświadczeniami określanymi jako fantazje, posiadaniem żywej i kreatywnej wyobraźni, ciekawością intelektualną oraz otwartością na stany emocjonalne innych ludzi (McCrae i Costa, 1999).

Badania empiryczne dowodzą, że plastyczność wyobrażonych doświadczeń, wrażliwość na bodźce zewnętrzne, wewnętrzne i zdolność do ich tworzenia są kluczowe w treningu umysłowym (Munroe et al., 2000). W badaniach grup tancerzy stwierdzono szereg specyficznych własności poznawczych i osobowościowych.

Wraz z współautorami z Instytutu Psychologii UG (prof. M. Kaźmierczak i dr J. Przybylskim) oraz prof. M. Bertollo z Uniwersytetu Chieti-Pescara zbadano dwie grupy eksperymentalne, a mianowicie tancerzy baletowych i profesjonalnych tancerzy innych stylów oraz grupę kontrolną. W badaniu wzięło udział 249 osób: 155 kobiet i 94 mężczyzn w wieku 18-56 lat. Zastosowano Kwestionariusz Wyobraźni w Sporcie (KWS), skróconą wersję Inwentarza Wielkiej Piątki w polskiej adaptacji - BFIS i Skalę Oceny Ciała BES. Wyniki wykazały, że każda grupa eksperymentalna (tancerze baletowi i inni tancerze) prezentowała istotnie wyższe wyniki od grupy kontrolnej pod względem zdolności wyobrażeniowych. Pomiędzy obiema grupami eksperymentalnymi tancerzy różnic nie było.

„Potwierdziliśmy również nasze założenia, iż cechy osobowości, głównie wyższa otwartość na doświadczenie i sumienność oraz obraz ciała, głównie kondycja fizyczna, były istotnymi predyktorami wyższych umiejętności wyobrażeniowych we wszystkich grupach” czytamy na stronie 12 Autoreferatu.

Nieprecyzyjność tego zdania wymaga komentarza. Badacze nie mogli „potwierdzić swego założenia”, ponieważ założenie się utrzymuje lub obala, w tekście jednak mowa o hipotezie, którą się stawia i weryfikuje⁴.

Cechy osobowości, (wg modelu Wielkiej Piątki), jako predyktory wyobrażeń sytuacyjnych jak i ogólnych, były najbardziej znaczące u tancerzy baletowych (wyjaśniały 67% wyobrażeń ogólnych, 59% wyobrażeń sytuacyjnych). Wyniki szczegółowe zostały wnikliwie zinterpretowane. Habilitantka wskazuje na własne (i zespołu), podobne wyniki w innym badaniu dotyczącym ortoreksji, obrazu ciała i umiejętności wyobrażeń (Budnik-Przybylska, Rogowska, Kantypowicz w recenzji; Budnik-Przybylska, Kaźmierczak, Przybylski, & Bertollo, 2019).

Kolejny problem badawczy w omawianym zakresie dotyczył pytania o relacje pomiędzy umiejętnością wytwarzania wyobrażeń ogólną lub sytuacyjną, a dyspozycyjną empatią, jako że te właściwości są dla sportowców ważnymi zasobami (Budnik-Przybylska, Kaźmierczak, Karasiewicz & Bertollo, 2021).. Przyjęto Dávila rozumienie trzech wymiarów empatii

Celem badania było uzyskanie odpowiedzi na pytanie: „czy empatia i ogólna zdolność do wyobrażania (oraz ich interakcja) może przewidywać wykorzystanie komponentów wyobrażeń sytuacyjnych dotyczących startu w zawodach?” (Budnik-Przybylska et al., 2021). Grupę badaną tworzyło 279 sportowców (w tym 98 kobiet) o różnym poziomie zaawansowania. Średnia wieku

⁴ Muszę tutaj dodać, że bardzo częste jest używanie zwrotu o potwierdzeniu założeń co wynika z braku rozróżnienia we właściwościach i znaczeniach terminów: „założenie” w odróżnieniu od „hipoteza”.

wynosiła około 20 lat ($M = 20,5$, $SD = 1,02$, $min. = 18$, $max. = 26$). Zastosowano Kwestionariusz Wyobraźni w Sporcie oraz Skalę Wrażliwości Empatycznej. Okazało się, że wymiary obu konstruktów są powiązane, potwierdzając w różnym stopniu i zakresie wynikające z dyskursu hipotezy.

Dyskusja wyników demonstruje złożoność tych związków i jest gruntownie zinterpretowana poprzez wykorzystanie aktualnej literatury przedmiotu. Tworzy nowe zasoby wiedzy, uruchamia szeroki zakres interpretacji teoretycznych obu zjawisk. Szczególnie istotne wydaje mi się to, że te badania podkreśliły rolę dynamiki emocji i regulacji emocjonalnej w wykorzystywaniu wyobrażeń, a także dynamiczną kontrolę doznań fizjologicznych płynących z ciała, co jest specyficzne i ważne zarówno w aspekcie poznawczym, jak i zadaniowym. Uzyskane rezultaty rozwinęły wiedzę dotyczącą cech osobowości sportowców oraz właściwości ich temperamentu a ponadto wzbogaciły zasób wiedzy o relacjach społecznych w kontekście realizacji badań jak i treningu wyobraźniowego. Wysoko doceniam te badania, szeroko i wnikliwie zinterpretowane w Autoreferacie, łącznie z ich implikacjami praktycznymi.

Adaptacja oraz konstrukcja narzędzi umożliwiła badania w konwencji różnic indywidualnych co doprowadziło do ustalenia osobowościowych korelatów oraz predyktorów wyobrażeń i procesu wyobraźniowego.

Badania dotyczyły wyobrażeń w relacji do osobowości i temperamentu, lęku sportowego, odporności psychicznej, pewności siebie, empatii i obrazu ciała u sportowców stosujących wyobrażenia.

W tej fazie badań głównym komponentem założonego modelu teoretycznego RAMDIU (Cumming i Williams, 2012) był komponent „kto” oraz „dlaczego”. Badania w obszarze wyobrażeń dotyczyły relacji z osobowością i temperamentem, lękiem sportowym, odpornością psychiczną, pewnością siebie, empatią, jak również obrazem ciała. „Kto” obejmuje takie zmienne jak płeć, poziom sportowy, wiek, doświadczenie, dyspozycje indywidualne lub osobowość jednostki (Cumming i Williams, 2012).

Habilitantka podkreśla, że na tym etapie, (dodałbym – Jej badań) głównym rozwijanym komponentem jest pytanie o to, „kto używa wyobrażeń, komponent „kto” (czyli kto używa wyobrażeń), już we wczesnych okresach rozwojowych. Trudno stwierdzić, czy ta opinia odnosi się w ogóle do całego obszaru badań nad wyobrażeniami, jednakże osadzenie tego zjawiska w dziedzinie sportu eksponuje aspekt sprawczości i skutecznego działania, bardzo silnie przecież zakorzenione we właściwościach jednostki (podmiotu działającego w języku koncepcji, których Habilitantka, zapewne z wyboru, nie używa).

Habilitantka odwołuje się do rozmaitych badań i na tym tle prezentuje własne. Habilitantka przyjęła model temperamentu Bussa i Plomina co się wiąże z wykorzystaniem w badaniach polskiej adaptacji odpowiedniego kwestionariusza, istotne, warto podkreślić, że i metoda badań, mająca polską

adaptację, i koncepcja odnoszą się do biegu życia w całości, że autorzy wywodzą się ze szkoły psychologii genetycznej.

Komentując metodologię badań chciałbym podkreślić zachodzącą z czasem, coraz większą swobodę Habilitantki w posługiwaniu się koncepcjami czy nawet teoriami w dwóch momentach: jako poprzedników decyzji o doborze metod pomiarowych, oraz jako narzędzi budowania pytań badawczych (co jednak występuje dyskretnie) oraz wyjaśniania wyników. Niezależnie od tego, czy dobór instrumentarium teoretycznego dokonuje się po śladach innych badaczy, czy też samodzielnie, pomimo przygniatającej autoreferat dominacji treści czysto empirycznych, te właściwości dyskursu naukowego Autoreferatu, dobrze służą wyjaśnianiu czy formułowaniu problemów wymagających dalszego badania.

Odrębną sprawą jest spójność tych koncepcji i pytanie o to, czy są wystarczające, ale to jest kwestia istotna dla monografii, a nie dla Autoreferatu.

Trzeci obszar pracy badawczej Habilitantki przedstawionej jako „Osiągnięcie”, to kwestia : „Psychofizjologia wyobrażeń w sporcie – komponent „kto” i „jak”.

Artykuły: Budnik-Przybylska, Kastrau, Jasik, Kaźmierczak, Doliński, Syty, & Bertollo, 2021; Budnik-Przybylska, Syty, Kaźmierczak, Łabuda, Doliński, Kastrau & Bertollo, 2023; Budnik-Przybylska, Syty, Kaźmierczak, Przybylski, Doliński, Łabuda & Bertollo, 2024.

Podjęcie kwestii psychofizjologii wyobrażeń było oczywistą konsekwencją badań Habilitantki i zespołów, ponadto grant Miniatura 5 umożliwił Habilitantce utworzenie „eksperckiego, międzynarodowego i interdyscyplinarnego zespołu”, którym pracowali: psychofizjologowie z Włoch, fizycy i bioinżynierowie z Politechniki Gdańskiej oraz psychologowie z Uniwersytetu Gdańskiego.

Habilitantka poprzedza relację ze swoich badań we wskazanym obszarze odniesieniami do koncepcji wyjaśniających mechanizmy procesu wyobrażania sobie i emitowania wyobrażeń. m.in. koncepcję funkcjonalnej równoważności (Johnson, 1982), czy teorię teoria bioinformacyjną (Lang, 1977), analizuje także występujące w badaniach i treningach sposoby stosowania wyobrażeń wedle instrukcji, bierze pod uwagę właściwości i korelaty samodzielnie tworzonych skryptów wyobrażeniowych (wywołujących intensywniejsze reakcje psychofizjologiczne, zależy za tekstem autoreferatu podkreślić).

Pomijając szczegóły mogę stwierdzić, że podstawa teoretyczna trzech badań dokumentujących trzeci aspekt „Osiągnięcia...” jest oparta na aktualnych, dobrze uzasadnionych koncepcjach, odwołuje się ona do szerokiego zbioru innych badań z dziedziny psychofizjologii (w razie

potrzeby też innych zagadnień badanych przez psychologię), za czym idzie staranne przedstawianie funkcjonalnych oraz innych znaczeń poszczególnych wskaźników oraz ich grup.

W badaniu opisanym w artykule pierwszym (Budnik-Przybylska, Kastrau, Jasik, Kaźmierczak, Doliński, Syty & Bertollo, 2021), opartym na *case study*, co trzeba podkreślić (szczególnie z uwagi na, niestety, rzadkość tego typu metodyki w czasopiśmiennictwie psychologicznym), poddano analizie wyobrażenia mentalne doświadczonego dwukrotnego olimpijczyka, aby sprawdzić, czy różne sposoby generowania wyobrażeń i różne scenariusze, wywołują odmienną aktywność mózgu. Potwierdziła się hipoteza, że prawie we wszystkich wyobrażonych scenach niskie poziomy alfa były znacznie wyższe w wyobrażeniach wytwarzanych samodzielnie, w porównaniu z wyobrażeniami kierowanymi. Wyniki te były zgodne z wcześniejszymi badaniami, podobnie jak rezultaty pozostałych grup danych (i odpowiadających im hipotezom, „zweryfikowanych” w tym badaniu), co Habilitantka uzasadnia bardzo szczegółowo, cytując dane i odpowiednie referencje.

Można się zgodzić z twierdzeniem, że wysoki profesjonalizm zespołu badawczego ujawnił się nie tylko w starannym dobraniu bazy teoretycznej, projektowaniu badania, ale także we wszystkich pozostałych etapach tego studium empirycznego: na poziomie obliczeniowym, w sposobach prezentacji danych oraz dyskusji. Chciałbym, też podkreślić, że zaangażowanie się wielodyscyplinarnego zespołu badaczy w *case study*, (wobec utrwalonych i formalnie zgodnych schematów opinii recenzentów preferujących badania na grupach), było przejawem intelektualnej odwagi oraz innowacyjności.

Kolejne badania psychofizjologiczne wyobrażeń dotyczyły poziomu przewodnictwa skórniego (SCL ang. *skin conductance level*) w wyobrażeniach tworzonych samodzielnie w połączeniu z danymi psychologicznymi, czyli badaniu cech neurotyczności oraz lęku sportowego w grupie sportowców (Budnik-Przybylska, Syty, Kaźmierczak, Łabuda, Doliński, Kastrau & Bertollo, 2023).

Istotna charakterystyka zespołu badawczego wyraża się w tym, że Habilitantka stwierdza: „opracowałam założenia teoretyczne będące podstawą modelu testowanego w badaniu. W celu weryfikacji tych założeń zbudowany został model uczenia maszynowego łączący dane psychologiczne oraz fizjologiczne podczas wyobrażeń na zasadzie predykcyjnego modelu regresyjnego, opartego na sztucznej inteligencji. Do wyjaśnienia relacji między badanymi czynnikami zostały wykorzystane sztuczne sieci neuronowe” (Autoreferat, s. 24-25). Badacze zidentyfikowali związki między neurotyzmem, lękiem przedstartowym, ogólną tendencją do używania wyobrażeń, a poziomem przewodnictwa skórniego (SCL). Autoreferat zawiera w odniesieniu do tych danych wiele relacji

szczegółowych, interpretuje oraz wskazuje na momenty heurystyczne w trakcie pracy nad omawianym materiałem empirycznym.

Kolejne badania (Budnik-Przybylska, Syty, Kaźmierczak, Przybylski, Doliński, Łabuda & Bertollo, 2024) miały za przedmiot różnice w poziomie przewodnictwa skórniego (SCL) pomiędzy wyobrazeniami kierowanymi, a samodzielnie tworzonymi przy założeniu, że sportowcy różnią się stopniem adaptacji i samoregulacji do nowych sytuacji lub odmiennych zadań. W tym badaniu autorzy także wykorzystali „nienadzorowane i nadzorowane modele uczenia maszynowego” (Autoreferat s. 26) uzyskując potwierdzenia zależności przewidywanych w hipotezach: „ujemne nachylenia sygnału (obniżanie poziomu SCL) wraz z czasem w obu rodzajach wyobrażeń, w wyniku adaptacji i zapoznania się z zadaniem” (ibidem)” oraz: „samodzielnie tworzone wyobrażenia generują niższy poziom SCL, ale to, co istotne, równocześnie generują wyższą wariancję i większą liczbę fluktuacji w porównaniu z wyobrazeniami kierowanymi” (ibidem). Zależności te zostały zinterpretowane i przedyskutowane. Różnice dotyczyły zawodników z odmiennym stażem, zatem także z odmienną samoregulacją. Habilitantka stwierdza: „To wyjątkowe odkrycie potwierdza, że sportowcy na wyższym poziomie wydają się być podobni do siebie w SCL podczas wyobrażeń” (Autoreferat s. 26). W kolejnych komentarzach do badań wskazuje na praktyczne implikacje wyników.

W pełni zgadzam się z Habilitantką gdy stwierdza:

„Projekt ten i realizowane interdyscyplinarne badania w międzynarodowym zespole rozwinęły moją wiedzę w ramach eksplorowania teoretycznych koncepcji połączonych z nowoczesnymi metodami” (Autoreferat, s. 27).

Z wymienionych względów, po omówieniu „Osiągnięcia numer jeden”, i w nawiązaniu do moich już poczynionych komentarzy, stwierdzam, że przedstawione badania dostarczają nowej i cennej wiedzy o mechanizmach procesów wyobrażania sobie oraz emitowania i posługiwania się wyobrazeniami w aktywności sportowej, a spora część zależności empirycznych oraz wyjaśnień mogłaby się potwierdzić, jak sądzę, także w innych zakresach działalności człowieka. W tym aspekcie lektura kolejnych tekstów demonstruje bardzo wyraźnie korzystny i owocny rozwój naukowy Kandydatki: doskonalenie warsztatu teoretycznego i badawczego.

IV. Ocena innej, istotnej aktywności naukowej

Habilitantka sama określiła ten obszar nazywając go „ Interwencje dotyczące treningu mentalnego”. Są to w istocie publikacje pochodzące z danych i badań pragmatycznych, jednakże są tak bardzo nasycone aktualną wiedzą z dziedziny psychologii sportu, że je dopuszczam jako komunikat z „innej, istotnej aktywności naukowej”. Bez głębokiego rozeznania w dziedzinie sportu i tego, jak

aktualnie funkcjonuje, Habilitantka nie byłaby też w stanie ani dokonać rekrutacji osób badanych, ani też zrozumieć funkcji badanych procesów, a zatem – dyskutować wnikliwie i efektywnie wyników własnych badań ściśle naukowych.

Trening psychologiczny (mentalny), Autorka rozumie za Nowickim, jako „[...] zestaw ćwiczeń, które poprzez systematyczne powtarzanie prowadzą do kształtowania i utrwalania cech oraz umiejętności psychicznych zawodnika, takich jak: koncentracja uwagi, samokontrola poziomu pobudzenia emocji, odporność psychiczna w obliczu stresu” (Nowicki, 2012, s. 118). Określa także pięć podstawowych umiejętności psychologicznych, które zawodnik powinien opanować i stosować w trakcie treningów i zawodów, a to: relaksacja i aktywacja, koncentracja (skupienie i przełączanie uwagi), wyobrażenia, mowa wewnętrzna, rutyna przedstartowa (za: Henszen i in., 2007).

Cytuję te stwierdzenia, podstawowe dla omawianej problematyki, jako że są bardzo trafne i powszechnie przyjmowane, można je także uznać za podstawę solidnego warsztatu psychologa sportu.

Habilitantka przedstawia w artykułach trening mentalny zawodników kadry narodowej żeglarstwa przed Igrzyskami Olimpijskimi oraz zawodników różnych innych dyscyplin jak triathlon, pływanie, cross-fit, czy tenis stołowy (Budnik-Przybylska & Przybylski, 2015, 2016).

Cztery artykuły (Bidzan-Bluma, Pielak & Budnik-Przybylska, 2017; Stępnik & Budnik-Przybylska, 2017; Rolak & Budnik-Przybylska 2017; Szweda & Budnik-Przybylska, 2022), to publikacje powstałe na podstawie prac dyplomowych w ramach studiów podyplomowych *Psychologia Sportu* napisanych kierunkiem Habilitantki. Wszystkie dotyczyły skutków długotrwałego i systematycznego oddziaływania psychologicznego w triathlonie, pływaniu, crossfocie oraz tenisie stołowym.

Dwa teksty (Budnik-Przybylska & Przybylski, 2016; Krawiec & Budnik-Przybylska, 2021) traktują o współpracy psychologicznej z sportowcami po urazach sportowych.

Teksty z tego obszaru nie podejmują kwestii metodologicznych, ani też, niestety, nie są tu stosowane wyrafinowane i konieczne (wskazywane przez metodologię psychologii) procedury sprawdzające skuteczność oddziaływania psychologicznego. Nie ma na to miejsca ani sposobu. Specyfika sportu jako dziedziny aktywności ludzkiej o długiej i złożonej historii, powikłanej procesami kulturowymi, społecznymi i ekonomicznymi (itd., itd.) wyklucza, na przykład, właściwie dobranie grup kontrolnych i silnie hamuje możliwości porównywania skutków rozmaitych sposobów oddziaływania. W tej sytuacji publikacje relacjonujące bieżącą pracę psychologiczną w zakresie

treningu i rehabilitacji powinny być brane pod uwagę jako komunikaty aktualizujące i dopełniające badania naukowe.

IV. Współpraca międzynarodowa, działalność organizacyjna i dydaktyczna

Habilitantka prowadziła i prowadzi współpracę badawczą z uczelniami krajowymi i zagranicznymi, czego dobitnym świadectwem są publikacje. Rozpoczynając badania naukowe w dziedzinie wyobrażeń w sporcie zorganizowała współpracę z Victoria University z Australii z prof. Tonym Morrisem.

Współpracowała także intensywnie z prof. Maurizio Bertollo z Uniwersytetu Gabriele d'Annunzio w Chieti-Pescara. W University of Plymouth z dr Karolem Nędzą, realizowała projekt dotyczącego wspólnego kwestionariusza wyobrażeń w różnych perspektywach czasowych. Ruskin University z dr Itay'em Basevitchem, był miejscem projektu dotyczącego wyobrażeń u trenerów judo. W ramach badań i praktycznej pracy psychologa sportu współpracowała również z Utah State University w osobie prof. Richarda Gordina.

Krajowa współpraca wiąże Habilitantkę z Gdańskim Uniwersytetem Medycznym (prof. Jędrzej Antosiewicz) i z Akademią Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku z (prof. Radosław Laskowski i prof. Anną Szumilewicz).

Habilitantka zrealizowała ponadto siedem wyjazdów dla pracowników naukowo dydaktycznych w ramach programu "Erasmus plus":

- Zjednoczone Królestwo, Anglia Ruskin University: 2017, 2018
- Włochy, Uniwersytet Gabriele d'Annunzio w Chieti-Pescara: 2019, 2022, 2023, 2024
- Francja, Uniwersytet w Lyonie: 2024

Kandydatka wystąpiła na ponad 60 konferencjach naukowych w Polsce i za granicą, w tym, co podkreślam, w zgromadzeniach Światowej Organizacji Psychologii Sportu (ISSP), organizowanej na wzór Igrzysk Olimpijskich co cztery lata (2009, 2013, 2017, 2021) oraz Europejskiej Federacji Psychologii Sportu (FEPSAC), odbywającej się do niedawna, podobnie jak Igrzyska Olimpijskie, co cztery lata (2007, 2011, 2015, 2019, 2022).

Jest Członkinią Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Członkinią zarządu Sekcji Psychologii Sportu Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Członkinią Europejskiej Federacji Psychologii Sportu (FEPSAC).

Brała udział w komitetach organizacyjnych sześciu (biorąc pod uwagę cykliczność – w ośmiu) konferencji naukowych polskich i zagranicznych.

Jestem przekonany, że jednoznacznym komentarzem odnośnie do tej działalności jest stwierdzenie wysokiej i stabilnej pozycji Kandydatki jako psychologa sportu rozpoznawalnego na uczelniach europejskich, prowadzącej badania z zakresu psychologii sportu i działającej w organizacjach i stowarzyszeniach sportowych o zakresie światowym.

Dydaktyka Habilitantki na macierzystej uczelni dotyczyła przedmiotów związanych z Jej specjalizacją badawczą, były to kursy: Wprowadzenie do psychologii sportu, Psychologia sportu – teoria i praktyka, Trening mentalny w sporcie i biznesie, a także: Psychologia Różnic Indywidualnych, Psychologia agresji, Elementy doradztwa zawodowego, Diagnoza osobowości człowieka dorosłego, Diagnoza inteligencji człowieka dorosłego.

Różne typy zajęć, z dominacją w postaci kursów z zakresu psychologii sportu, Habilitantka realizowała również na: Akademii Ateneum w Gdańsku, na Uniwersytecie WSB Merito, na AWF Poznań, w Wyższej Szkole Komunikacji Społecznej w Gdyni, na Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej, na Uniwersytecie Wrocławskim, na Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku.

Pełni funkcję Zastępczyni kierownika Studiów Podyplomowych Psychologia Sportu na macierzystym Uniwersytecie.

Jest Opiekunką studenckiej sekcji Psychologia Sportu przy kole naukowym Anima.

Prowadziła koordynację programu tutoringu dla studentów - sportowców „Akademicka Reprezentacja Narodowa” – 2021.

Habilitantka prowadziła seminarium magisterskie i była Promotorką prac magisterskich.

Wystąpiła jako Promotorka pomocnicza dwóch prac doktorskich.

Prowadziła pracę w zespole kwalifikacji psychologa sportu w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Warto nadmienić, że Habilitantka jest certyfikowaną psycholożką sportu klasy mistrzowskiej i pięciokrotnie nominowaną psycholożką olimpijską. Współpracowała z kadrami narodowymi i olimpijskimi od 2007 roku: żeglarstwo, strzelectwo sportowe, judo, szermierka, płetwonurkowanie, lekkoatletyka (skok o tyczce). Analogicznie kooperowała z organizacjami i sportowcami krajowymi.

V. Konkluzja

Po analizie treści Autoreferatu i publikacji, szczególnie tych dotyczących „Osiągnięcia numer jeden” (mającego za podstawę cykl dziewięciu powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych) i w nawiązaniu do moich komentarzy już poczynionych

w różnych momentach tej recenzji, stwierdzam, że przedstawione badania dr Dagmary Budnik-Przybylskiej i zespołów, dostarczają nowej i cennej wiedzy o procesie i mechanizmach procesów wyobrażenia sobie oraz emitowania i posługiwania się wyobrażeniami w aktywności sportowej, a także wystandaryzowanych technik pomiaru w tym zakresie, co stanowi znaczny wkład w rozwój psychologii sportu i psychologii poznawczej oraz psychofizjologii.

Spora część zależności empirycznych oraz wyjaśnień mogłaby się potwierdzić, jak sądzę, także w innych zakresach działalności człowieka, wyniki prezentowane w Autoreferacie mają zatem określony i mocny potencjał poznawczy. Lektura kolejnych tekstów demonstruje bardzo wyraźnie korzystny i owocny rozwój naukowy Kandydatki: doskonalenie warsztatu teoretycznego i badawczego, uzyskiwanie znaczących wyników poddawanych owocnej, teoretycznej interpretacji, rozwój umiejętności efektywnej współpracy międzynarodowej oraz interdyscyplinarnej.

Tłem Osiągnięcia Habilitantki jest całość Jej aktywności zawodowej: naukowej i organizacyjnej. Habilitantka opublikowała ponad 50 prac naukowych, co obejmuje artykuły w czasopismach naukowych, rozdziały w książkach oraz redakcję monografii naukowej. Aktywnie uczestniczyła w ponad sześćdziesięciu konferencjach naukowych polskich i zagranicznych. W dziewięciu prowadziła prace organizacyjne, także w znaczącej dla środowiska polskich psychologów konferencji z cyklu *Praktyczna Psychologia Sportu*, jako przewodnicząca komitetu naukowego.

Od strony parametrycznej dorobek został w odpowiednim dokumencie opisany następująco:

według bazy ERIH PLUS - 44
według bazy Scopus - 39
według bazy Google Scholar (przy użyciu nakładki Publish or Perish) 172 – (cytowania bez autocytowań 123)

Indeks Hirscha:

według bazy Web of Science - 5
według bazy ERIH PLUS - 4
według bazy Scopus – 4
według bazy Google Scholar – 7

Informacja o liczbie punktów MNiSW/MEiN - 1279 P

Przed dniem uzyskania stopnia naukowego doktora (2008): 18

Po uzyskaniu stopnia naukowego doktora (po 2008): 1261

Kandydatka wykazała się więc istotną aktywnością naukową, która była realizowana w kilku uczelniach zagranicznych i krajowych, co owocowało publikacjami, będącymi podstawą „Osiągnięcia”....

Jej aktywność organizacyjna i dydaktyczna była intensywna, efektywna i korzystna dla uczelni macierzystej oraz tych, z którymi współpracowała.

Otrzymała Medal Edukacji Narodowej (2013) i Brązowy Medal za Długoletnią Służbę (2018) i nagrodę naukową Rektora Uniwersytetu Gdańskiego III stopnia (2021).

Konkludując stwierdzam, że dr Dagmara Budnik spełnia wszelkie warunki formalne i merytoryczne wymagane od Kandydatów występujących się o habilitację.

Kraków, dnia 05.03.2025 r.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'D. Budnik', with a long horizontal flourish extending to the right.